

Závěrečné zkoušky skládají podle celostátního zadání

ŠÁRKA HOBLÍKOVÁ

Nové Strašecí – Opravit elektroinstalaci traktoru, rozebrat, vyčistit a opět smontovat hydromotor nebo opravit převodovku, museli zvládnout žáci Středního odborného učiliště Nové Strašecí oboru opravář zemědělských strojů při praktické části závěrečných zkoušek. Rozebrání, vyčištění a opětovné smontování elektromotoru si vytáhl Jan Remeš. Měl šťastnou ruku: „Otázka je celkem lehká, vybral jsem si dobře,“ řekl mezi prací.

„Tak jako žáci středních škol konají maturitní zkoušky, konají žáci učebních oborů zkoušky závěrečné. Přestože nejsou sledovány tolik jako maturity, ani při nich se žáci nenudí,“ uvedl ředitel SOU Nové Strašecí Jan Nechutný.

Závěrečné zkoušky skládalo čtyřicet žáků ze šestačtyřiceti. Dva z nich nebyli ke zkouškám připuštěni. Zkoušky mají tři části: písemné, praktické a ústní.

Jednotné zadání

Střední odborné učiliště v Novém Strašecí se řídí takzvaným jednotným zadáním závěrečných zkoušek. Podle něj se v některých učilištích zkoušky vykonávají více jak pět let. Jednotné zadání se sestavovalo podobně jako státní maturity s tím rozdílem, že vznikalo, jak se říká, zdola. To znamená, že se na zadání podílela jednotlivá učiliště.

Novostrasecké učiliště připravovalo praktickou část zkoušek. „Na přípravě se podílíme vlastně každým rokem, protože pokaždé se zkoušky obnovují, zařazují se další témata. Naše škola je garantem pro celou Českou republiku,“ vysvětloval Josef Kutílek, zástupce ředitele pro odborný výcvik.

Zadání vznikala už v době, kdy škola pořádala celostátní soutěž. Tehdy pokusně vznikla jednotlivá pracoviště, kde se soutěžilo. Na stejných pracovištích nyní žáci plní praktické úkoly. Témata vycházejí z rámcových vzdělávacích programů. „Při jejich zadávání se musíme těchto programů držet, abychom tam nezařadili něco, co není v rámcových vzdělávacích programech,“ řekl Kutílek.

Obor sice prodělal svůj historický vývoj, ale vyučující nebyli pro radikální změny. Vzdělávací programy se měnily spíše s dobou. Hlavní osnovy zůstaly zachovány. Pak

JEDNÍM z úkolů byla oprava elektroinstalace traktoru. Foto: Deník/Šárka Hoblíková

při tvorbě systému jednotného zadání závěrečných zkoušek, bylo jisté, že se témata probírala na všech školách a nenabourala se tradice.

Celostátní témata

K praktickým zkouškám je v jednotném zadání závěrečných zkoušek celostátně připraveno šest témat. Každé z nich má pět pracovišť s úkoly z oprav, na šestém žáci plní úkol z ručního obrábění. Pokud se tímto zadáním škola řídí, zatím to není povinné, přihlásí se v Národním ústavu vzdělávání a přes přístupové kódy se dostane k otázkám. Potom si vybere témata, nemusí to být všech šest, a pak obdrží už konkrétní otázky z vybraných témat. Ředitel školy rozhodne, zda si je žáci při zkouškách vylosují, nebo zda jim budou určena.

Budoucí opraváři zemědělských strojů v Novém Strašecí si otázky losovali, a to ze dvou témat. Při jednom z nich plnili například tyto úkoly: na prvním ze šesti pracovišť opravu vodního čerpadla traktoru, na dalším výměnu hřídele a těsnění ložisek, dále zhotovení těsnění skříně čerpadla.

Časový limit

Na každý úkol byl vytyčen časový limit. Po vylosování tématu, první den žák procházel všemi pěti pracovišti.

Na splnění úkolů v nich měl sedm hodin. To znamená, že na jednom pracovišti se mohl zdržet o něco více, než hodinu. Vrchní mistr odhoukal přesný čas a žáci se museli vystrídat. To, jestli úkol stihli a jak, se odrazilo v závěrečném bodování. Na šestém úkolu z ručního obrábění, ten byl pro všechny stejný a tentokrát to bylo pevné vratidlo, pracovali druhý den a opět sedm hodin.

Praktická i písemná část se bodovala a počet získaných bodů jednoznačně určuje, jak žák uspěl.

Ústní zkoušky

Ústní část zkoušek tvoří Střední odborné učiliště v Radotíně, písemnou pak Střední odborné učiliště ve Chvaleticích.

Existuje ale také zpětná vazba.

Každý rok se jednotlivá učiliště ke zkouškám vyjadřují, jak jim daná témata vyhovovala. Spolupracují také při přípravě na další rok, ale garantem zkoušek jsou již zmiňovaná učiliště.

Ústní zkoušky se skládaly z třiceti otázek, které si opět žáci losovali. Například otázka číslo dvanáct skrývala tyto podotázky: mechanické převody, rozvodový mechanismus a třetí prověřila všeobecné znalosti ze světa práce. Ptala se na živnost.

Otázky ze světa práce jsou rovněž určeny centrálně.

Bodové hodnocení

Na písemnou část měli žáci čtyři hodiny. Tentokrát si vybírali ze třech témat. Všechny tři části závěrečných zkoušek se bodují. Znamky jsou jednoznačně dané za určitý počet bodů a určují se podle bodovací tabulky. „Pro vyučující je hodnocení jednoznačné, nemusí přemýšlet, zda žákovi uškodil, nebo ne,“ uvedl Kutílek.

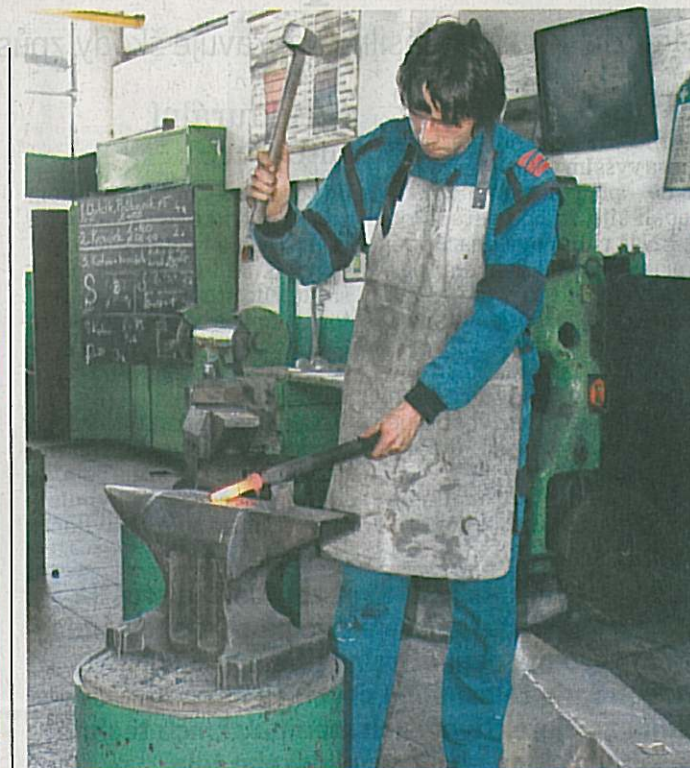
Zkraje se nejdříve systém jednotného zadání závěrečných zkoušek rýsoval jako složitý. Nyní se vyučující shodují, že je náročný na přípravu, to je na prostor, čas i personál. Všechny školy totiž nemají dostatečné zázemí, praxi vyučují na různých podnicích, takže nemohou jednotlivá pracoviště tak dobře připravit. Ale zase je jednoduchý při hodnocení, protože kritéria hodnocení a body na jednotlivé známky jsou jasné dané.

„Je to spravedlivější i pro žáky,“ konstatoval Kutílek.

Jednotný systém má také vrátit prestiž závěrečným zkouškám z dřívějších dob. Už teď je, podle zadaných úkolů, které žáci plnili, jasné, že při závěrečných zkouškách musí budoucí opraváři předvést teoretické znalosti i svůj um i řemeslný fortel.

Další fotografie najdete na straně osm.

Foto: Závěrečné praktické zkoušky v Novém Strašecí

JEDNÍM z úkolů bylo vykovat hřeb k bráně.

PŘI ZÁVĚREČNÝCH zkouškách oboru opravář zemědělských strojů ve Středním odborném učilišti Nové Strašecí museli žáci zvládnout například opravit elektroinstalaci traktoru, rozebrat a zase složit hydromotor. Při takzvaném rukodíle vyráběli vratidlo (poslední snímek). Foto: Deník/Šárka Hoblíková